

MICK MAUSER EN DE SIXTIESKILLING

Een hippe policier

Dokter Esterhàzy had hem het manuscript vanuit Vreed-en-Hoop in Guyana toegezonden. Mick Mauser klapte het lijvige dagboek open. De dokter had een oud blanco kasboek gebruikt om puin en pijn van zijn patiënte B.U. te beschrijven: via observaties, gedachten (van beiden), gedichten, ziekenhuisverslagen, dagboeknotities, dromen en teksten van Bärbel en bedenkingen van hemzelf werd wat licht geworpen op de vrouw die 28 scholieren naar de andere wereld had geholpen. ‘Leven & Werken van Bärbel Urquhart’, mompelde Mick Mauser. ‘Ik ben eens zeer benieuwd’. Hij bladerde terug naar bladzijde 1 en schroefde langzaam de dop van een fles wodka.

Eerste kennismaking van patiënte Bärbel Urquhart met begeleider dr. Ferenc Esterhàzy in de psychiatrische kliniek Sparrengroen: ‘God, u moet goed gek zijn’. Notitie dr. E.: ‘De omgekeerde wereld’. Nu 9 jaar geleden. Bedenking: iedereen heeft gelijk, maar enkelen zijn niet compatibel met wat wij de normale wereld noemen. Zij hebben hùn gelijk. Bärbel Urquhart is een mooige-weeste vrouw met 28 jonge doden op haar geweten.

PS Het zijn niet de tijden die veranderen (zedes, etc ...), maar de mensen. Ze verouderen bijvoorbeeld onder andere. (Dr. Esterhàzy).

‘Wie zal ik eens opbellen?’ – Herhaalde opmerking van Urquhart, Bärbel. In Sparrengroen beschikken patiënten niet over deze communicatiemogelijkheid, tenzij op uitdrukkelijk verzoek en onder begeleiding. ‘Hoe zul je dat doen, Bärbel: opbellen?’ ‘ ... ’. (Geen antwoord, de ogen zoals gewoonlijk in een pijn-grimas samengekrimp). B.U. frunnikt aan haar linkeroorlel. Na minutenlang stilzwijgen: ‘Als de ziel luistert ... de ziel bevindt zich in de linkeroorlel, dat schiereilandje kippenvel ... weet u dat als witjas? ... het is het hoorapparaat waarmee ik contact hou met een aartsengel ... hij luistert soms ... als ik fluister ... hij heet Floyd’.

(Wie is B.U.? Bärbel Urquhart over zichzelf) – Mijn leven. Niets is zeker. Een Hongaarse violiste die heur haar rood verfde als moeder. Bach. Hield wel van Bach. Wiskundemuziek. Goed voor de *brains*. Een vader die alleen maar ademde. Die dus aan het sterven was. Duid het correcte antwoord aan: verdwenen/drank/overleden//. Vele ooms die onder mijn rokje friemelden. Dronken dokter. Nu ik er terug aan denk: verstikkend gevoel tijdens kinderjaren – worgen –, gepaard gaand met de afschuwelijke reuk van rodekool en rabarber. Het hart altijd glibberig. Een moddersmaak in de mond. Walg. Bang voor te dikke dijen over de stoel uitdijend. En de geluiden bij het eten van een appel. Weg willen mét en vàn dit lijf: aardrijkskunde, biologie. Nooit écht weg, wel *alone: alone*. Studies met vrucht. Het zou wat. Twaalf jaren de onderwijshel; een modderpoel waarrond masculiene wezens en fossiele geslachtslozen zich verkneukelden en elkaar opgeilden. Veel geschreeuw. (Van mezelf, oorverdovend stil binnenin, oorverdoving alom, dovemansoren). Bange nachten omdat de ochtenden en de dagen er op volgden. Daglicht. Alle vormen van geweld. Vak: aardrijkskunde (De Wereld een Notendop) en biologie (Ons Lichaam een Wonder). Het gouden tijdperk van de antiautoritaire aanpak. Een juf in purper en paars, vaak haarband. Ik was goed, veel te goed. Ze neukten me met hun ogen. Hanteerden hun balpen als penis. Enkelen mikten de scherpste hoek van hun schoolbank in mijn reet. (Gat, kont, gleuf, kut). Ook werd toentertijd een onbekende collega wiskunde ergens in dat vreselijke Duitsland door zijn leerlingen de tong uit de mond gesneden. Een klasfeestje. Sinds negen jaar verblijf ik met succes in Home Sparrengroen, Guyana. Ten opzichte van dr. Esterhàzy (Ferenc) is mijn dank groot.

(Herinnering aan Urquhart) – Bij voorbaat een slachtoffer. Heeft iemand dat zelf in de hand? Een mooie vrouw, zonder partner, met grote, droeve ogen die altijd weenden. Blond, zonder dat iemand haar ‘blondje’ zou hebben genoemd. Iets te groot in verhouding tot die blondheid. Verborggen, zeer angstvallig verborgen erotiek. Borsten bijvoorbeeld gecamoufleerd door een overvloed aan hippiesjaals om haar hals, alle kleuren. Wurgde zichzelf daarmee. Enkele jaren survival in het onderwijs. Een ongelijke strijd: geb. 1951, sixtiessyndroom versus een bende ongeregeld jong grut zonder uitzicht op diploma. De tijd staat

niet stil. Een intelligente vrouw in de pechstrook van het onderwijs. Ongevraagde en ongepaste tatoeages op ziel en hart – nooit meer uit te wissen. *Burn-out, breakdown*. Geen wonder dat een hele klas (28 scholieren) er het leven bij inschoot. En hoe!

Zeer Geachte Dr. Esterhàzy! Niemand had het door, in de tijd toen de wereld nog rond was: mijn grootmoeder gaf me morsesignalen door het getik van haar breinaalden. De boodschap: red de wereld. Ik heb de wereld van 28 verkrachters verlost. Nu boete. Lesgeven is niet echt werken. Lesgeven is elimineren.

(U.B., gedicht, na 4 jaar Sparrengroen)

Alles

Bomen veroorzaken wind.

Alles is te groot voor mij.

Wie weet, weet niet.

Once again alone: alone.

Once again alone, alone.

Alleen met jou.

Alleen, met jou.

Herhaalt de wortel de kruin?

De kruin de wortel?

Boomstam – Stamboom.

Dagboeknotitie Bärbel – Hoe moeizaam het vrijen met een zeldzame minnaar, en dan die *instant* seks van die bende 16-jarige zeikerds, bij daglicht. Hun haar ligt geweldig, hun lijf is gezond, elke dag verlaten *lovin' spoonfuls* die vreselijke lijven. Er is een barst in hun surfplank. Zij boeren hardop en laten ongegeneerd winden uit hun reet ontsnappen.

(Schooldirectie over U.B., lerares aardrijkskunde–biologie). Zo kan het niet verder. Ontslag zou echter een hoop administratieve rompslomp met zich brengen. De beginjaren waren veelbelovend. Werken aan voorkomen. U.B. maakte deze beloftes niet waar. Zware problemen. Geen aanpassing aan de

veranderende mentaliteit bij de scholieren en hun ouders. Hopeloos achterop-
hinkende didactiek. Het nadeel van bijvakken. Begrip daarvoor. Maar toch. In
vergelijking met haar collega's een ... (geschapt, daardoor onleesbaar) (ver-
vangen door:) zware onvoldoende.

Dr. Esterházy – notitie na gesprek met patiënte:

Patiënte meent zich in het profiel van Jim Morrison te herkennen. Ik polste naar
haar kennis omtrent scheikundige stoffen. 'Koeien kennen texaskoorts, lem-
mingen spoeden zich per ongeluk naar zee, de mens moet geholpen worden'.
Thallium, thalium.

B.U., schrijfbeurt (zelfgekozen onderwerp)

Mystiek of Mistake?

*Golgotha was een molshoop met een staak op. De man middenin (een misluk-
keling) boog het hoofd op de borst uit schaamte voor de wereld, een blauwe
plek in het heelal. Dan keek hij naar rechts om de goede moordenaar te be-
luisteren. Waarom niet naar links om het alibi van de slechterik te aanhoren?
Grove fout. Verkeerde lieveheer. Vergetelheid. Er bloeiden neurosen op Gol-
gotha. En wat als hij borsten had gehad?*

Ick sie boven uut mijnen throne.

(Inventaris van de probleemklas zaliger door Bärbel Urquhart, alfabetisch. Er
ontbreken enkele leerlingen. De lijst dateert van 1 maand voor het fatale
feestje).

A: breedste mond, haatsmoel, Belmondo, Mick Jagger, hard gezicht, drinkt,
rookt, succes bij vrouwen, misschien zacht?, 'zuiders', maar in wezen een
beschaamde Scandinaaf.

B: irritante goodwill, slijmjurk, voyeur, vakantiejobs aan zee en in toerisme,
pubersmoeltje, kandidaat om hevig na te trappen.

C: klassieke lange haren, maar modern opgelost, niet begaafd, wit plus roze
evtl. Blauw de voorkeurkleuren, kano en kajak.

D: zware stem, polderlandschappen, hard labeur, ouder dan de rest, laatste kans, meegesleurd in de vaart, gecamoufleerde bijziendheid, kwaad op zijn eigen voornaam.

E: klein, eigenlijk mooi aan de ene kant, buitengewoon mooi aan de andere kant, buit dat uit, kreng, verwekt misprijzen bij de klasintelligentsia – zo daar al sprake van is –, badkamers, kapsalons, perfecte plooi, ooit klassenhoer?

F: clichés, al lang op de pil, serpent op XTC, schoolhoertje, altijd-natte kut.

G: bril, lelijk bij de eerste oogopslag, verbaal dodelijk, dominerend, hobby: party's bouwen, algemeen ontevreden.

H: sloddervos (zoals allen), onbeschaafd, dom, defensief, niets dringt door, tuig van de richel, valse ogen.

I: jonge dandy met huidproblemen, lelijk snorretje, vele watertjes, onbetrouwbaar, natuurlijk reeds rijbewijs.

J: driftkikker soms, in de leer bij I en G, probleemtype, niet de oudste thuis, verontrustend gespierd, junkfood, katers in de klas, bijna elke dag alcohol-luchtje.

K: Gino, heeft medelijden met me.

L: vaak afwezig, ook vaak ziek, bij aanwezigheid: dubbele portie pesterijen van de klassengroep, handtastelijk, schunnig ventje.

M: wat ziet zij in Gino??, superkreng, uitdagende borsten- en billenshow, vraatzucht.

N: altijd kleren met vierkantjes in, veel geginnegap met O, dagdromen, schouderophalen, soms fel gebekt, uitgesproken standpunten.

O: opvliegend, vriendin van N, slachtoffer van misverstanden, agrarisch aura, pestend en gepest, lijfgeur.

P: de onvermijdelijke 'baardmans' in elke groep, fotokopie van de 68-hippie, traag, muurkrantentaal, slogans, tweemaal gezakt al, zou het vadertype in de

groep kunnen zijn, maar in deze poel van ellende alleen maar afvallige priester.

Q: nakomertje, lastig laatbloeiertje, muterende stem, mager, klein, speelbal van de meisjes, thuis het tirannetje?, niet geschikt, niet helemaal onsympa, vreemd genoeg een kraan in scheikunde.

R: het zg. 'lekker stuk', Rode-Ridderkapsel, eerder groot, kleine borsten (veel geplaagd), expressief, knap, verstandig, soms eens los uit de bol, krijgt geen kans in deze snertgroep, iedereen jaloers.

S: provinciaal voetbal, disco, geen bagage, veel voor de spiegel, sciencefiction, vroegoud, reeds geld op de bank (provinciaal bijeengevoetbald), Franse naam, gezakt voor Frans.

T: type Job op de mestvaalt of Wandelende Jood, fysiek een tegenvaller, waarom die eeuwige muts?, absurdisme, gitaarspeler, dagenlange depressies, drugs, brief van hem aan mij: 'Waarom doet u dat? Waarom bent u hier?'

U: boezemvriend van T, gitaar, geen enkel talent, meedrijvend op de middelmaat, Barmhartige Samaritaan bij wijlen, zwaar gekleurde streektaal, tegenvallend zoontje uit een rij van vijf.

V: lijevig, madonnaglimlach, ravenzwart, alles gaaf, alles veilig, met moeder uit winkelen, ingetoomde Spaanse furie, waarom heult zij mee met de groep?

W: vaak 'ziek', 'autorijles', 'treinvertraging', 'wekkerprobleem', 'allergie'. Een paling, geen respect, gladjanus, profiteert van andermans clichés, hatelijk.

X: vriend van S, onbegrijpelijk, rijk, vroegtijdige haaruitval, mannelijk boegbeeld, begeerd door V, R en O, geen succes bij N, die lijflucht!, roos op de schouders, stickers van *nightclubs* op de tas, weigert pertinent schooltaken voor sommige vakken, een hel.

Y: verleden jaar hier door het venster gesprongen, éénhoog, lichtgeraakt, één ouder om de haverklap bij de directie, buitenspel, kan niet wennen, wil dat ook niet, geen lang leven voor de boeg wellicht.

Z1, Z2, Z3: wat is er met hen aan de hand??

B.U.: lerares, praatpaal, etterbak, pispaal, kutwif, zeurkous, kommaneuker, puntenkwijler, schoolvos, Barbie zonder bedgenoot.

Hoe was Kerstmis dit jaar? (Bärbel daarover in haar dagboek) – Buiten hing de loden lucht als een zeil over de wereld gespannen. Er stak geen sneeuw in, geen neerslag, geen vorst. Scherpe beelden dienden zich aan. In de kruinen van de Canadese kandelaars rond het kerkhof, dat vlak naast de school is gelegen, liet de wind een weinig van zijn overmoed achter. (Ik neem aan dat de wind mannelijk is). Af en toe verliet met een lichte buiging een boom de rij). Ik koos een zijpad en ging naar het graf van Alex, die nu buiten de tijd leefde. Zijn eerste kreet dateerde ook van 1951. Zijn eerste woorden leerde hij ook hier op deze school schrijven. Ook hij stond op de klassenfoto's, zijn hoofd tegen de wind in buigend, als een verkeerde lieveheer. Het werd plotseling doodstil rond hem, een week nadat hij ergens aan het Noordzeestrand was aangespoeld. Staande voor zijn steen spelde ik zijn naam. Ik zag weer dat ijsje in het pretpark uit de beginjaren '60. Die gatenplant in de hal van de 'nationale luchthaven Zaventem', een schoolreis. Dat klokhuis op de speelplaats. De pijp van meester Vandeveld. Vrede op aarde.

Het regime in Sparrengroen is van dien aard dat uitlevering van B.U. aan het verre vaderland overbodig blijkt. Sparrengroen verzorgt iedere patiënt levenslang. Het gaat er zeer streng aan toe.

9 jaar geleden gaf B.U. haar laatste les van het schooljaar. Het werd een feestje van 50', in het klaslokaal zelf, aan die ene groep waar ze het meeste uren mee doorbracht. Dergelijke afstudeerfeestjes liet de schooldirectie oogluikend toe. B.U. tekende voor de zelfbereide cocktails. Grote verwondering alom bij de 28 bier-uit-blikdrinkers. *What a woman. Jekyll & Hyde. Stirred, not shaken.* Pas een maand later, in volle vakantie, kreeg de thalium zijn dodelijke uitwerking. Dan was B.U. al in Guyana: haar eerste echte, verre reis. Totale *breakdown* in een achterafhotelletje, na een avontuurtje met een personeelslid van de

ambassade. Opname. Verwarring. Faxen en mails uit het vaderland. Geen zekerheid omtrent de dader: wie?? 29 kandidaten, ten minste. Of een stomme fout. Een krankzinnige scholier? De verdwenen lerares? Uiteindelijk Sparren-groen. Dr. Esterhàzy ontfermde zich over dat aangespoelde wrak. Psychotrope medicijnen. Conflicttherapieën. In het vaderland werden 28 scholieren ten grave gedragen. Lerares reeds levend begraven. B.U.: levenslang. Neuroleptica. Desintegratie van de persoonlijkheid.

Ons Lichaam een Wonder.

De Wereld een Notendop.

B.U., schrijfbeurt voor Dr. Esterhàzy (zelfgekozen onderwerp).

NIETS IS WAT HET LIJKT

... .. (blanco achtergelaten in het bureau van Dr. E.)

Ik ga hier spoedig weg. (Laatste aantekening Urquhart, Bärbel)

‘Hm ... ‘, deed Mick Mauser. ‘Jim Morrison ... Hm ... En waarom Guyana *of all places?*’ Toen knikte hij plotseling begrijpend. Hij klapte het dagboek dicht en greep naar de telefoon.